

november-december
2024

PRIKBORD

info vanuit inspectie-begeleiding r.-k. godsdienst basisonderwijs bisdom Brugge

INHOUD

DOE STILLE VOORT
SAVE THE DATE
ACTUA
TERUGBLIK
IMPULSEN VOOR IN DE KLAS

centrum d'Abdij

VICARIAAT ONDERWIJS
bisdom Brugge

lynn.muyll@rkg.vlaanderen
leen.six@rkg.vlaanderen
severine.verhulst@rkg.vlaanderen

**WAT PIJN DOET IS
DE LEEGTE
HET GEMIS
DE EENZAAMHEID**

**DE WOORDEN
DIE WE NIET SPRAKEN,**

**DE ATTENTIES
DIE WE NIET GAVEN.**

**WAT TROOST IS
DE HERINNERING
DE VRIENDSCHAP
DE GENEGENHEID**

**WAT BLIJFT IS
UW TOEKOMST GOD.
NIET VOOR DE DOOD
HEB JIJ ONS GEMAAKT
MAAR VOOR HET LEVEN.
GEEF ONZE LIEVE DODEN
EN OOK ONS
RUST EN VREDE.**

AMEN

DOE STILLE VOORT

Na een carrière van 40 jaar in het onderwijs (10 jaar als godsdienstleraar in VTI Kortrijk-Harelbeke en 30 jaar in de inspectie-begeleiding) ging **Francis De Westelinck** op pensioen op 1 november 2024. Francis heeft zich steeds met grote bezieling ingezet voor het godsdienstonderwijs. Met zijn kennis en betrokkenheid heeft hij vele scholen ondersteund. We wensen hem alle geluk toe in zijn anders-actief leven. We hadden een gesprek met hem.

*'Ik heb twee oren maar slechts één mond.
Alles begint met luisteren.'*

Welke evoluties merkte je in het godsdienstonderwijs?

Voordat het huidige leerplan (1999) er was, werd in het vak eerder het accent gelegd op de 'catechetische' inhoud. Men gebruikte de term 'catechese' in plaats van 'godsdienst'. De verandering in benaming kwam er omdat ervan uitgegaan werd dat kinderen niet noodzakelijk meer opgroeiden in een gelovig opvoedingsmilieu en omdat leerlingen niet noodzakelijk gelovigen hoefden te worden. Godsdienstlessen in de basisschool willen hoofdzakelijk kinderen laten kennis maken met de figuur van Jezus en het christelijk geloof. We willen het vak presenteren als een bron van leven, een inhoudelijke rijkdom. Probleem is de levensbeschouwelijke en religieuze geletterdheid die bij de kinderen zeer divers is. We hebben te weinig 'basistaal' (en vaak te veel schroom) om over ons zoekend geloof met elkaar te dialogeren.

Een andere evolutie is (terecht) de grotere aandacht en plaats naar diversiteit en verscheidenheid binnen onze lessen godsdienst. De interlevensbeschouwelijke competenties (ILC's) kregen ruimere aandacht. De, nog te weinig gekende, groeilijnen geven aan de leraren praktische suggesties om die verscheidenheid in de klas en in de lessen aan bod te laten komen.

Tenslotte heeft ook het godsdienstonderwijs door de digitalisering een nieuw elan gekregen: van krijtbord tot digitaal bord, van handleiding tot bordboek, wat een evolutie en dit alles in een zeer korte tijd.

Wat is voor jou een hoogtepunt in jouw onderwijscarrière?

Telkens ik leraren/leermeesters in hun klaspraktijk kon aanmoedigen, bevestigen, suggesties geven waren dit hoogtepunten. Heel vaak kon ik de inspiratie die ik zelf kreeg van vele leraren/leermeesters aan anderen doorgeven. Zo ontstonden er verbindingen.

De delende netwerken die we samen met een kerngroep zowel in De Bron te Harelbeke als in centrum d'Abdij te Assebroek organiseerden waren voor mij momenten die me bij blijven en waar ik vaak aan terugdenk.

Momenten die ik koester (zonder te spreken van hoogtepunten) zijn die momenten waarop ik leraren en/of scholen nabij kon zijn. Op hun vreugdemomenten (opening nieuwe lokalen of school, jubilea...) of op hun momenten van intens verdriet. Op die momenten kon ik de Godsnaam (Ik zal er zijn voor u) wat waarmaken.

De lessen (vooral bijbelse onderwerpen) die ik mocht geven aan het HDGI zijn ook momenten die ik niet gauw zal vergeten.

De verhuis naar centrum d'Abdij was voor mij ook één van de hoogtepunten omdat ik me nauw verbonden weet (met vallen en opstaan) met de benedictijnse spiritualiteit. Wanneer ik het centrum, een voormalig benedictijns klooster, binnenkom, voel en zie ik doorheen de beelden op de binnentuin die spiritualiteit nog hangen.

Met welk gevoel neem je afscheid?

Ik sta hier met een dubbel gevoel. Enerzijds sta ik hier met grote dankbaarheid; dankbaar dat ik de job van zowel leraar als inspecteur-adviseur (met de nadruk op adviseur) heb mogen uitoefenen. Anderzijds bekruipt me een wrang gevoel bij het horen en lezen van de intentieverklaring in het regeerakkoord. Ik voel me net een kapitein die het schip verlaat terwijl dat schip zich nu in hevige wateren bevindt. Het stoort me vaak dat er over de toekomst van het vak en over de toekomst van de levensbeschouwelijke vakken in het algemeen beslissingen worden genomen door beleidsverantwoordelijken waarvan ik de indruk heb dat zij niet op de hoogte zijn van de recente ontwikkelingen en doelen van deze vakken.

Wat staat er op het programma in jouw anders-actief leven?

Ons geloof in de Voorzienigheid zal hier een grote rol spelen (zoals dit in ons leven vaak gebeurt).

Maar als Gij het wil, vanuit een benedictijnse spiritualiteit en zolang mijn gezondheid het toelaat:

Openstaan voor de eventuele vragen die ons worden gesteld.

Een padlet bijhouden om verschillende hoeken en kanten (commentaren) van bijbelverhalen bij te houden.

Een padlet met enkel goed nieuws bijhouden (maandelijks?), goed nieuws dat ik ergens gelezen heb...

Opnemen van vrijwilligerswerk in de sociale sector.

Frequent aantrekken van 'tuinschoenen' om de Schepper een hand toe te steken bij het wieden van onkruid.

En vooral: samen met Nicole, mijn echtgenote en toeverlaat, genieten van alle fijne momenten met de kinderen en kleinkinderen.

Wat wil je ons meegeven voor de toekomst de katholieke scholen?

We staan in voor een grote uitdaging. Beslissend voor kwaliteitsvol godsdienstonderwijs is de aanwezigheid van leraren die het vak vanuit een binnenperspectief geven. Leraren die willen, kunnen en durven getuigen over hun gelovig zoeken. Christenen op school zijn essentieel voor de toekomst van het godsdienstonderwijs.

Mijn toekomstdroom is dat er in iedere scholengemeenschap van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen één of meerdere godsdienstcoaches worden aangesteld die vanuit hun binnenperspectief collega's kunnen inspireren en begeleiden om steeds nieuwe paden voor de godsdienstlessen te bewandelen. Leraren die hun collega's kunnen voorzien van een goede planning, van actuele uitwerkingen waarbij ze ook aandacht hebben voor rituelen, symbolen en levensbeschouwelijke tekenen zodat het geloof in verscheidenheid en in verbondenheid ook met kinderen meer gevierd kan worden en dat het vak niet enkel op kennis gericht lijkt. Hierin zie ik de meerwaarde van de derde lestijd in het katholieke net. De klastitularis blijft verantwoordelijk voor de 2 lestijden die vanuit de overheid gesubsidieerd worden; terwijl de lestijden van de godsdienstcoach uit het lestijdenpakket komen zoals nu reeds voor de derde lestijd gebeurde. Er dient zich hierbij een belangrijke taak aan voor de godsdienstinspectie namelijk in één of meerdere netwerken die interne begeleiders (godsdienstcoaches) samenbrengen om hen verder te adviseren, te begeleiden en te professionaliseren. Deze mogelijkheid suggereerden de bisschoppen reeds in hun brochure over het godsdienstonderwijs (De Vlaamse bisschoppen, 2017, p. 25).

Een tweede aandachtspunt voor de toekomst is om aan leraren en leermeesters een goede structuur aan te bieden binnen het overweldigend aanbod van de Thomas-website. De lesimpulsen koppelen aan leerplanonderwerpen waardoor het geheel overzichtelijker is, blijkt een belangrijke en gewaardeerde hulp voor de leraren en leermeesters.

Je kan Francis bereiken via francis.dewestelinck@skynet.be

Wie bereid is om na te denken over de uitdagingen voor kwaliteitsvol godsdienstonderwijs in het katholieke net, kan een seintje geven aan Lynn, Severine of Leen.

SAVE THE DATE

1 t.e.m. 24 december	Advent	DECEMBER
23 december t.e.m. 5 januari	Kerstvakantie	
24 december	Start van het jubeljaar – Pelgrims van hoop	
25 december	Kerstmis Start Chanoeka: Joods lichtfeest om de inwijding in de tempel te vieren	JANUARI
15 januari 19 u.	Startavond Broederlijk Delen in De Spil Roeselare	
20 januari 18 u.- 20 u.	Bijeenkomst leermeesters r.-k. godsdienst – Brugge	
23 januari 18 u.- 20 u.	Bijeenkomst leermeesters r.-k. godsdienst – Harelbeke	
29 januari	Sessie 3 aanvangsbegeleiding – live in Harelbeke Voor alle startende godsdienstleraren	

ACTUA

VLAAMSE REGEERAKKOORD

In het Vlaamse regeerakkoord lezen we onderstaande intentie.

Het opsplitsen van leerlingen in het officieel onderwijs per levensbeschouwing is organisatorisch moeilijk. We maken daarom voor het officieel onderwijs de omslag naar een model waarin we twee uur interlevensbeschouwelijke dialoog voorzien in het basis en secundair onderwijs binnen de lessentabel."

[Hier lees je de reactie van het team van Thomas.](#)

[Hier lees je de reactie van de Erkende Instantie rooms-katholieke godsdienst.](#)

[Hier lees je de reactie van de Erkende Instanties & Vereniging van de levensbeschouwelijke vakken.](#)

Zoals je merkt zijn er op dit moment veel vragen waarop er nog geen antwoorden zijn. Aarzel zeker niet ons hieromtrent te contacteren.

Iedereen werkt op zijn eigen ritme en tempo aan de ILC's. Het formulier voor het uitwerken van de projecten is vernieuwd. [Je kan het document hier bekijken.](#)

TERUGBLIK 9 OKTOBER 2024

Op 9 oktober 2024 was er een delend netwerk voor alle leermeesters r.-k. godsdienst om 14 u. in Brugge en om 19 u in Harelbeke. Ruim 90 geïnteresseerden tekenden present. Wat een succes! We maakten eerst tijd om naar elkaar te luisteren hoe de intenties met betrekking tot het levensbeschouwelijk onderwijs uit het regeerakkoord bij ons zijn binnengekomen. We stelden veel vragen aan elkaar maar konden elkaar niet van antwoord dienen. Toch deed het ergens deugd dat we onze grote bezorgdheden met elkaar konden delen. We verhuisden na deze uitwisseling naar de kapittelzaal/gebedszolder voor een stilteritueel. We probeerden onze zorgen en bekommernissen in Gods handen te leggen. Het Bijbelverhaal van de storm op het meer werd hiervoor onze leidraad. Dit stilteritueel is ook bruikbaar in de klas en velen hebben dit gesmaakt en goesting gekregen om dit ritueel regelmatig eens te gebruiken in de klas. Na de pauze maakten we kennis met de werkvorm cirkelen en hoe we zo met elkaar in verbinding kunnen komen. We vervolgden door verder kennis te maken met het nieuwe team van inspecteurs-begeleiders Leen, Lynn en Severine die elk op hun beurt aan de hand van hun schoen vertelden wie ze zijn en waarmee ze bezig zijn. We sloten de namiddag/avond af bij een hapje en een drankje. De zeevruchten in de Sint-Jakobsschelpen herinnerden ons eraan dat we samen als pelgrims onderweg zijn.

Je vindt [hier](#) de info over het stilteritueel en het cirkelen dat we op 9 oktober deden.

Advent

Een lesimpuls rond Maria voor de jongste kinderen: [Met Maria vol verwachting.](#)

Uitwerking jaarthema Leeftocht: materialen advent en Kerstmis 2024 (bu)bao

Op zoek naar inspirerend materiaal om samen met je leerlingen de advent te beleven? Speciaal voor het (buitengewoon) basisonderwijs bieden we heel wat [materialen](#) aan die je helpen om de weg naar Kerstmis stap voor stap vorm te geven in de klas.

Kerst in de klas

Maak kennis met ‘[Kerst in de klas](#)’; een toegankelijk en interactief kerstprogramma. Dit project brengt Kerstmis tot leven en laat leerlingen zelf de waarde van het kerstverhaal ontdekken. Lees samen het eigentijdse verhaal ‘Winterstop’ en laat de kinderen zelf aan de slag gaan met de interactieve werkvormen rond kerst. Voor ieder kind is er een eigen werkboekje met spelletjes, puzzels en weetjes over kersttradities en het Bijbelverhaal over de geboorte van Jezus. Kerst in de klas is geschikt voor elke school die aandacht wil geven aan het kerstverhaal in het 3de en 4de leerjaar.

Campagne welzijnszorg: zo werkt het voor iedereen

Bij welzijnszorg kan je [via deze link](#) het lesmateriaal voor de campagne (Waardig werk) van dit najaar aankopen voor €5.

Op de vlucht

“Walk in my shoes Junior” wil kinderen van de derde graad onderdompelen in het leven van een leeftijdsgenoot op de vlucht. In 2 à 3 lestijden neemt het interactieve verhaal de jongeren mee op een tocht, gebaseerd op reële ervaringen en getuigenissen van vluchtelingen. Je kan selecteren.

Mogelijke leerplandoelen:

- Kinderen confronteren zich ermee dat de weg naar geluk geen rechtlijnige vervulling kent. (Grenzen van het leven)
- Kinderen verzamelen bouwstenen waarmee mensen hun leven mooier en gelukkiger willen maken. (Wat maakt mij gelukkig)
- Kinderen gaan op zoek naar drijfveren en mechanismen die de samenleving maken tot wat ze is. (Samen leven tussen werkelijkheid en droom)

Kinderkoor zingt paus Franciscus toe

Het kinderkoor van Choraes Equinox vzw heeft paus Franciscus toegezongen op het tarmac van de militaire luchthaven in Melsbroek. De kerkleider, geflankeerd door koning Filip en koningin Mathilde, genoot zichtbaar van de gezangen. Choraes Equinox vzw wil gelijke kansen bevorderen en uitsluiting bestrijden door gratis muzikeducatie aan te bieden aan achtergestelde groepen. Het Brussels koor bestaat al twaalf jaar en brengt een dertigtal jongeren van acht tot achttien jaar uit alle lagen van de bevolking samen om inclusie en sociale diversiteit te promoten. Een ideaal lied om ook in de klas en/of viering te gebruiken. Je vindt de tekst [hier](#).

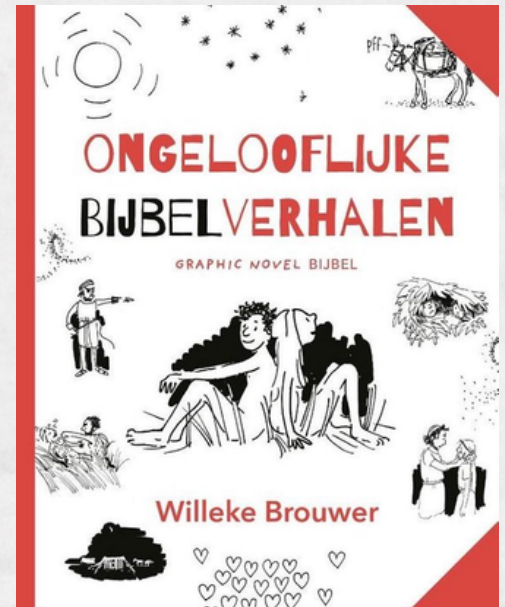
Op Youtube vind je ook de [originele versie](#) en de [Nederlandse](#) vertaling ervan.

OP DE BOEKENPLANK

Ongelooflijke bijbelverhalen ISBN 9789065394781

De Bijbel is een boek vol prachtige en spannende verhalen. Verhalen over dappere koningen, moeders en strijders, en hun leven vol gevaren, redding, intriges, liefdes, ruzies, hoop en vertrouwen. Sommigen zeggen dat God tot hen spreekt. Anderen beweren dat ze een engel hebben gezien. Weer anderen hebben dingen zien gebeuren die eigenlijk niet kunnen. Wat zijn dit voor verhalen? Wie is God? En wie is Jezus, over wie ze in de Oude Boeken al vertellen? Willeke Brouwer vertelt in haar sprankelende schrijf- en tekenstijl vijftig verhalen uit het Oude en Nieuwe Testament. Met humor, maar nooit zonder respect, en met veel historische feitjes waardoor je de bijbelse tijd beter leert kennen.

Het alfabet voor groot verdriet ISBN 9789464788495

Het alfabet voor groot verdriet helpt ons bij wat we zo moeilijk vinden: kinderen bijstaan in groot verdriet. In een heldere, zachte en toegankelijke taal legt psychiater en rouwdeskundige Uus Knops cruciale woorden uit die te maken hebben met de dood. Omdat kinderen die uitleg verdienen. Bij elke letter van het alfabet maakte Sassafras De Bruyn een prachtige en gevoelige illustratie die de woorden aanvult en uitnodigt om het gesprek verder te zetten.

Dit waardevolle woordenboek kan op jullie schoot liggen wanneer iemand sterft, maar kan ook ter hand genomen worden wanneer plots al spelend of al etend luidop vragen worden gesteld. Omdat er een dode vogel in de goot ligt: wat is dat eigenlijk, de dood? Of omdat opa zo wordt gemist. Wel, kijk eens bij de D van 'dood' en bij de M van 'missen'. Of bij de T van 'troost'.

HET IS EEN ONBETAALBAAR MOOI GEZICHT

HET IS EEN ONBETAALBAAR MOOI GEZICHT
OM 'S AVONDS ALS HET STIL EN DONKER IS
VAN BINNENUIT TE KIJKEN NAAR HET LICHT,
TE SPEUREN WAAR ER NOG GEFLONKER IS.

JE HOUDT JE STIL, JE BLIK ALLEEN GERICHT
OP WAT ER BLINKT IN HUIZEN, TUSSEN BOMEN.
PROBEER HET OOK EENS MET JE OGEN DICHT,
IK WED DAT JE HET LICHT ZIET VAN JE DROMEN.

STIJN DE PAEPE